

Etické usmernenia IAEVG

International Association for
Educational and Vocational
Guidance

Medzinárodná asociácia pre študijné a profesijné poradenstvo (IAEVG) poskytuje globálne vedenie a presadzuje kariérové poradenstvo tým, že propaguje etické, sociálne spravodlivé a osvedčené postupy na celom svete, aby bolo vzdelávacie, profesijné a kariérové poradenstvo dostupné všetkým občanom a občiankam prostredníctvom kompetentných a kvalifikovaných odborníkov a odborníčok.

Schválené Správnou radou IAEVG dňa 14. októbra 2025

Publikované: november 2025

Slovenský preklad publikovaný v júli 2026

Preklad: Združenie pre kariérové poradenstvo a rozvoj kariéry (ZKPRK)

© 2025 International Association for Educational and Vocational Guidance (IAEVG) iaevg.com

Všetky práva vyhradené. Tento dokument môže byť reprodukováný a distribuovaný na vzdelávacie a odborné účely s príslušným uvedením IAEVG ako zdroja. Komerčné použitie vyžaduje písomný súhlas IAEVG.

Odporúčaná citácia: International Association for Educational and Vocational Guidance. (2025). Etické usmernenia IAEVG. <https://iaevg.com/ethical-guidelines>

Obsah

REAMBULA.....	4
Rámec etickej praxe	5
ETICKÉ USMERNENIA.....	7
1. Etické zodpovednosti voči klientom	7
2. Etické zodpovednosti voči kolegom a profesijným spolupracovníkom	8
3. Etické zodpovednosti voči vláde, zamestnávateľom, komunitným organizáciám a členom komunity.....	9
4. Etické zodpovednosti voči teórii a výskumu.....	10
5. Etické zodpovednosti pri používaní digitálnych technológií (vrátane AI).....	10
6. Etické zodpovednosti v oblasti profesijného vzdelávania a rozvoja	11

REAMBULA

Medzinárodná asociácia pre študijné a profesijné poradenstvo (IAEVG) je odhodlaná zabezpečovať globálne poskytovanie vzdelávacieho, profesijného a kariérového poradenstva zo strany kompetentných a uznávaných odborníkov a odborníčok. Členovia a členky IAEVG si ctia dôstojnosť, slobodu a integritu ľudí pri rozhodovaní sa o celoživotnom vzdelávaní, práci a kariére. Poradenstvo je relevantné v každom veku – ľudia predvídajú, pripravujú sa na, vstupujú do, čelia a vyrovnávajú sa s meniacou sa dynamikou spoločnosti, trhu práce a pracovísk. Sociálna spravodlivosť je základom pre podporu klientov a klientiek a verejnosti, ako aj pre formovanie organizačných štruktúr, v rámci ktorých členovia a členky poskytujú vzdelávacie a poradenské služby.

Členovia a členky IAEVG uznávajú, že vzdelávacie a profesijné rozhodnutia a kariérový rozvoj majú dosah presahujúci jednotlivca – dotýkajú sa rodín, komunít a širšej spoločnosti i životného prostredia. Národné a globálne ekonomiky, kultúrne tradície a kontexty a štruktúra trhu práce ovplyvňujú príležitosti a obmedzenia súvisiace s kariérovými smerovaniami, rozhodnutiami, živobytím a udržateľnými kariérami. Členovia a členky IAEVG preto zohrávajú kľúčovú úlohu pri ovplyvňovaní spoločenských diskurzov vo svojich pracovných prostrediach a sieťach, ktoré formujú charakter politík, služieb, teórií, poradenských nástrojov a techník a zdrojov dostupných klientom a klientkám i verejnosti. S rýchlym rozvojom technológií a rastúcou integráciou umelej inteligencie (AI) do vzdelávacieho, profesijného a kariérového poradenstva musia členovia a členky zohľadňovať aj jej etické dôsledky vrátane spravodlivosti, transparentnosti, rovnosti a ochrany autonómie a súkromia klientov.

Členovia a členky IAEVG sa zapájajú do nepretržitého procesu vymedzovania a prehodnocovania služieb, cieľov a zámerov organizácií pôsobiacich v oblasti vzdelávacieho, profesijného a kariérového poradenstva. Etické usmernenia IAEVG podporujú odbornú prax členov a právo klientov a klientiek na kvalitné služby.

Rámec etickej praxe

Etika predstavuje morálne zásady a princípy, ktoré usmerňujú rozhodovanie, konanie a odbornú prax poradcov a poradkýň. Členovia a členky IAEVG sú zodpovední za ochranu svojich klientov, profesie a ďalších odborníkov a Etické usmernenia IAEVG slúžia ako referencia a zdroj na usmerňovanie profesionálneho konania v praxi.

Etické usmernenia IAEVG podporujú členov a členky pri ich odbornej práci s ľuďmi, ktorým slúžia a s ktorými spolupracujú. Členovia a členky IAEVG sa zaväzujú k vedomému a zámernému uplatňovaniu etických noriem správania v praxi.

Usmernenia slúžia ako referencia pre:

- (a) prijímanie etických rozhodnutí a vykonávanie etických krokov ako individuálnych poradcov a poradkýň,
- (b) plánovanie organizačných politík a služieb,
- (c) informovanie verejnosti o očakávaných štandardoch odbornej praxe a správania,
- (d) poskytovanie hodnotiacich kritérií pre sebahodnotenie, vzájomné hodnotenie a supervíziu s cieľom zabezpečiť štandardy kvality pri poskytovaní služieb,
- (e) získavanie organizačnej podpory pre profesijný rozvoj.

Etické usmernenia určujú minimálne ciele etického správania a môžu stimulovať profesijný rozvoj členov a členiek IAEVG. Keďže IAEVG je medzinárodná asociácia, usmernenia nemôžu riešiť každú možnú etickú dilemu, s ktorou sa členovia stretávajú v národných alebo kultúrnych kontextoch. Členovia a členky sú preto vyzývaní, aby tieto usmernenia využívali ako podklad pri tvorbe etických usmernení vo svojich profesionálnych asociáciách a v miestnych a národných kontextoch.

Etické usmernenia sú štruktúrované do šiestich širokých oblastí:

- 1) Etické zodpovednosti voči klientom
- 2) Etické zodpovednosti voči kolegom a profesijným spolupracovníkom
- 3) Etické zodpovednosti voči vláde, zamestnávateľom, komunitným agentúram a členom komunity
- 4) Etické zodpovednosti voči teórii a výskumu
- 5) Etické zodpovednosti pri používaní digitálnych technológií (vrátane UI)
- 6) Etické zodpovednosti v oblasti profesijného vzdelávania a rozvoja

Obrázok 1. Štruktúra Etických usmernení IAEVG

Poznámka: V tomto dokumente pojem „digitálne technológie“ označuje všetky technologicky sprostredkované nástroje, platformy a systémy používané v poradenskej praxi, vrátane, ale nielen, online platforiem, sociálnych médií, mobilných aplikácií, webových nástrojov, IKT systémov, telefonických služieb, rozhlasových programov a umelej inteligencie.

ETICKÉ USMERNENIA

1. Etické zodpovednosti voči klientom

- a) **Transparentnosť a informovaný súhlas:** Jasne vysvetliť ciele, metódy a limity dôverynosti služby. Informovať klientov o postupoch ochrany údajov v rámci všetkých spôsobov poskytovania služieb, vrátane používania digitálnych technológií.
- b) **Vyhýbanie sa konfliktu záujmov:** Zverejniť akékoľvek dvojité roly alebo vzťahy, ktoré by mohli ohroziť záujmy klienta alebo odbornú objektivitu.
- c) **Rešpektovanie dôstojnosti a autonómie:** Zachovávať dôstojnosť klienta, jeho právo na sebaurčenie a dôvernosť.
- d) **Holistický prístup:** Brať do úvahy vzájomne prepojené vzdelávacie, profesijné, osobné a sociálne situácie klientov a klientiek integrovaným a vyváženým spôsobom.
- e) **Kultúrna citlivosť a inklúzia:** Nevnučovať osobné hodnoty, rešpektovať rozmanitosť a aktívne čeliť diskriminácii.
- f) **Závazok k sociálnej spravodlivosti:** Obhajovať spravodlivý prístup k vzdelávacím, profesijným a kariérovým poradenským službám a príležitostiam.
- g) **Boj proti útlaku:** Aktívne čeliť diskriminácii a štrukturálnym nerovnostiam v rámci odbornej praxe. Sledovať a riešiť algoritmické zaujatosti v aplikáciách AI..
- h) **Odborný dohľad pri používaní digitálnych technológií:** Zachovávať odborný dohľad a úsudok pri všetkých službách podporovaných digitálnymi technológiami a zabezpečiť, aby boli zakotvené v teórii a výskume. Byť transparentný o úlohe digitálnych technológií a dbať na to, aby klienti a klientky rozumeli ich využívaniu a obmedzeniam.
- i) **Etické využívanie digitálnych technológií a UI:** Zabezpečiť zodpovedné a spravodlivé postupy s cieľom zabrániť prehľbovaniu nerovností alebo zaujatostí. Riešiť etické otázky vrátane platnosti údajov, bezpečnosti, súhlasu a algoritmickkej spravodlivosti.

- j) **Zodpovedné používanie digitálnych technológií a UI:** Používať overené nástroje a techniky vhodné pre potreby klienta, s zrozumiteľnými vysvetleniami procesov a dostupnou následnou pomocou.
- k) **Etické využívanie hodnotení:** Používať kultúrne relevantné a overené diagnostické nástroje a jasne vysvetľovať výsledky. Zabezpečiť transparentnosť a presnosť vo všetkých hodnotiacich postupoch
- l) **Prezentácia kompetencií:** Presne uvádzať kvalifikácie a skúsenosti a vyhýbať sa zavádzajúcim tvrdeniam.
- m) **Rozsah odbornej praxe a odporúčanie:** Pracovať v rámci odborných kompetencií a odporúčať klientov a klientky iným odborníkom, ak poskytovanie služieb presahuje vlastnú odbornosť alebo keď klient alebo klientka predstavuje nebezpečenstvo pre seba alebo iných. V prípade pochybností o potrebnej odbornosti vyhľadať supervíziu u kvalifikovaného supervízora.
- n) **Transparentnosť v samostatnej praxi:** Jasne informovať o poplatkoch a nákladoch a rešpektovať duševné vlastníctvo. Zabezpečiť, aby etická prax mala prednosť pred finančnými záujmami

2. Etické zodpovednosti voči kolegom a profesijným spolupracovníkom

- a) **Spolupráca a kooperácia:** Budovať pevné profesionálne vzťahy s cieľom posilniť a zabezpečiť optimálne vzdelávacie, profesijné a kariérové poradenské služby.
- b) **Transparentné poskytovanie služieb:** Informovať kolegov o požiadavkách na dôvernosť, ochranu súkromia a ochranu údajov, najmä pri používaní digitálnych technológií (vrátane UI).
- c) **Zodpovedné zdieľanie informácií:** Zdieľať presné a kontextovo relevantné informácie pri rešpektovaní dôvernosti. Zabezpečiť, aby sa poznatky generované UI uplatňovali eticky a transparentne.
- d) **Etická zodpovednosť:** Podporovať zavádzanie etických usmernení a modelovať etické správanie v praxi.
Riešenie obáv týkajúcich sa správania kolegov a kolegýň: Riešiť etické obavy prostredníctvom priameho dialógu alebo príslušných inštitucionálnych kanálov.
- e) **Etická konzultácia:** Vyhľadávať dôvernú podporu pri čelení etickej neistote – napr. od supervízorov, kolegov alebo profesijných asociácií.

- f) **Konzultácia so špecialistami:** Vyhľadávať odbornú konzultáciu, keď dilemy zahŕňajú špecifické skupiny klientov alebo digitálne technológie (vrátane AI).

3. Etické zodpovednosti voči vláde, zamestnávateľom, komunitným organizáciám a členom komunity

- a) **Znalosť politík:** Byť informovaný o príslušných národných, regionálnych, miestnych a organizačných politikách týkajúcich sa vzdelávania, služieb pre mládež, zamestnanosti a inklúzie, ktoré ovplyvňujú poradenskú prax.
- b) **Zapojenie komunity:** Spolupracovať s rodičmi, opatrovateľmi, staršími členmi komunity, komunitnými lídrami, odborníkmi a paraprofesionálmi zo sektora kariérového poradenstva i mimo neho, ktorí ovplyvňujú kariérové rozhodnutia a prístup k službám.
- c) **Obhajoba spravodlivého prístupu:** Identifikovať bariéry a obhajovať inkluzívne politiky a postupy zabezpečujúce primeraný prístup k vzdelávacím, profesijným a kariérovým poradenským službám.
- d) **Riešenie digitálnych priepastí:** Presadzovať spravodlivý prístup k digitálnym technológiám a riešiť algoritmické zaujatosti v digitálnych platformách a systémoch riadených AI.
- e) **Angažovanosť vo verejnej politike:** Presadzovať vzdelávacie, profesijné a kariérové poradenstvo ako komplexnú podporu kariérového rozvoja presahujúcu rámec sprostredkovania zamestnania. Napadať politiky obmedzujúce kvalitu služieb alebo príležitosti klientov.
- f) **Podpora profesionalizmu:** Zvyšovať povedomie verejnosti o kvalifikáciách, etických štandardoch, zručnostiach a kompetenciách potrebných na poskytovanie kvalitných poradenských služieb.
- g) **Spolupráca na pracovisku:** Spolupracovať so zamestnávateľmi pri rozvoji príležitostí vrátane rešpektujúcich a bezpečných pracovísk, ktoré investujú do vzdelávania s cieľom posilniť kariérový rozvoj a odborné zručnosti zamestnancov.
- h) **Produkcia poznatkov a prínos k politikám:** Podieľať sa na výskume, hodnoteniach a iniciatívach tvorby politík, ktoré napredujú v oblasti vzdelávacieho, profesijného a kariérového poradenstva.

4. Etické zodpovednosti voči teórii a výskumu

- a) **Etické výskumné postupy:** Vykonávať výskum podľa uznávaných etických a organizačných noriem. Zabezpečiť dôvernosť a získať informovaný súhlas.
- b) **Prax informovaná teóriou a výskumom:** Uplatňovať teoretické a výskumné poznatky na zlepšenie služieb a poradenských intervencií. Využívať poznatky z praxe na informovanie a prínos k výskumu a rozvoju teórie.
- c) **Komunikácia a šírenie výskumu:** Zdieľať zistenia jasným a zrozumiteľným spôsobom s účastníkmi a účastníčkami, zainteresovanými stranami, kolegami, asociáciami, tvorcami politík a verejnosťou, aby mohli porozumieť výsledkom a uplatniť ich. Napredovať v profesii prostredníctvom účinnej komunikácie a šírenia výskumu.
- d) **Digitálne technológie vo výskume:** Dodržiavať uznávané etické normy pri používaní digitálnych technológií (vrátane UI) vo výskume.
- e) **Aktívna účasť na výskume:** Zapájať sa do výskumných aktivít ako účastníci a účastníčky, spolupracovníci alebo prispievatelia, keď je to vhodné, a podporovať priebežnú spoluprácu medzi praktikmi a výskumníkmi.

5. Etické zodpovednosti pri používaní digitálnych technológií (vrátane AI)

- a) **Nástroje, hodnotenie a výber technológií:** Pred zavedením digitálnych technológií (vrátane AI) do poradenskej praxe posúdiť ich súlad s etikou, efektívnosť a vhodnosť.
- b) **Informovaný súhlas a transparentnosť:** Jasne vysvetliť, ako sa budú digitálne technológie (vrátane AI) používať, získať výslovný súhlas a poskytnúť klientom možnosť odmietnuť. Zverejniť využívanie UI, jasne vysvetliť výstupy a objasniť obmedzenia systémov vrátane možných zaujatostí a halucinácií.
- c) **Ochrana údajov a súkromia:** Zaviesť spoľahlivé opatrenia na ochranu údajov a zabezpečiť zachovanie súkromia klientov.
- d) **Odborná kompetencia:** Udržiavať a rozvíjať kompetencie potrebné na zodpovedné používanie digitálnych technológií (vrátane AI a politík ochrany súkromia), so znalosťou ich možností, obmedzení a etických dôsledkov.
- e) **Odborný úsudok:** Zachovávať odbornú zodpovednosť pri všetkých vzdelávacích, profesijných a kariérových poradenských službách a vyhýbať sa nadmernému spoliehaniu sa na automatizované rozhodovanie.

- f) **Digitálna rovnosť a inkluzívny prístup:** Presadzovať spravodlivý prístup k digitálnym technológiám a zdrojom. Pracovať na odstraňovaní digitálnych priepastí a predchádzaní vylúčeniu zraniteľných a marginalizovaných skupín.
- g) **Prevenca zaujatosti a spravodlivosť:** Sledovať a aktívne prijímať opatrenia na prekonávanie nespravodlivých zaujatostí v digitálnych platformách a systémoch AI.
- h) **Digitálne technológie vo výskume:** Zabezpečiť etické využívanie digitálnych technológií (vrátane AI) vo výskume v súlade s uznávanými normami súhlasu, spravodlivosti a presnosti.
- i) **Podpora digitálnej gramotnosti:** Podporovať klientov pri rozvoji digitálnej gramotnosti, kritického myslenia a schopnosti hodnotiť digitálne informácie a informácie generované AI.
- j) **Profesionálna spolupráca:** Zabezpečiť etické zdieľanie informácií a transparentnosť pri využívaní digitálnych platforiem (vrátane AI) na profesionálnu spoluprácu.
- k) **Súlady s reguláciami:** Zosúladiť postupy a organizačné politiky s platnými normami, predpismi a rámcami správy.

6. Etické zodpovednosti v oblasti profesijného vzdelávania a rozvoja

- a) **Kontinuálny profesijný rozvoj:** Zaviazat' sa k celoživotnému vzdelávaniu a udržiavať odborné kvalifikácie prostredníctvom neustáleho vzdelávania a profesionálneho rozvoja.
- b) **Účasť v sieťach:** Zapájať sa do profesionálnych sietí, ktoré formujú rozvojové príležitosti a ovplyvňujú dostupné zdroje v profesii.
- c) **Etická reflexia:** Reflektovať osobné hodnoty a vyvíjajúce sa sociálne, kultúrne a politické kontexty, ktoré ovplyvňujú odbornú prax.
- d) **Integrácia technológií a udržateľnosti:** Zvažovať, ako môžu digitálne technológie podporovať alebo narúšať princípy rovnosti, spravodlivosti a udržateľnosti.
- e) **Udržiavanie kompetencií:** Udržiavať aktuálne znalosti metód hodnotenia, informačných zdrojov, teórií, postupov (vrátane technológií) a miestnych, regionálnych, národných a globálnych politik.
- f) **Digitálna kompetencia:** Udržiavať digitálne kompetencie a gramotnosť, rozumieť možnostiam a obmedzeniam existujúcich a rozvíjajúcich sa

technológií, zostávať aktuálny v oblasti predpisov a zabezpečiť, aby prax zostala orientovaná na klienta.

- g) **Supervízia a vzájomná podpora:** Zúčastňovať sa pravidelnej supervízie, ak je dostupná, a ponúkať a využívať vzájomnú podporu a konzultácie, keď formálna supervízia nie je dostupná..

**INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR
EDUCATIONAL AND VOCATIONAL GUIDANCE**

<https://iaevg.com>